

na Slovenskem» je tudi kažipot za širšo popularizacijo naših glasbenih stvaritev. Z javno izvedbo in s tem, da smo vključili nekatera dela naših klasičnih mojstrov v sporede RTV, smo že storili prvi korak.

Besedilo dopolnjuje nad sto podob — faksimilov, portretov in slik — obsežna dokumentacija in povzetek v francoskem jeziku. Knjigo je natisnila Državna založba Slovenije; z lepim tiskom in opremo je brez dvoma pripomogla k uspehu tega pomembnega dela.

Janko Grile

ZAPISKI

K PREVODOM IZ POLJSKE ŽENSKÉ LIRIKE

Pesnice, ki so se tu srečale, ne sodijo v isto generacijo, niti jih ne veže kaj takega, kar bi bilo lahko osnovni podatek za pisanje o njih. Srečale so se bolj ali manj po naključju in želji prevajalca, da predstavi sodobnemu slovenskemu bralcu nekaj najlepših strani iz knjig poljske ženske lirike zadnjih desetletij. V tem obdobju seveda poljska književnost ni dobila prvih ženskih pesniških zbirk, saj je v vsaki antologiji poljske lirike najti ženska imena že v 18. stoletju (eno med njimi je Elżbieta Drużbacka, ki je živelá od leta 1695 do 1765) in ta imena si potem sledijo vse pogosteje, dokler ne pridemo do tako znanih, kot je Konopnicka v 19. in v začetku 20. stoletja. Naš izbor pa se začenja šele s prvo vidnejšo poljsko pesnico v našem stoletju, s Pawlikowsko. Naslednja avtorica, Hlakowiczówna, je sicer tri leta starejša od Pawlikowske, vendar dajejo izbori lirike Pawlikowski prednost in jo tudi mi uvrščamo na prvo mesto. Obema starejšima, Pawlikowski in Hlakowiczówni, ki sta se uveljavili predvsem med obema vojnama, pridružujemo še tri mlajša imena, znana iz let po drugi svetovni vojni, poezijo vseh petih pa zastopa v našem izboru predvsem tisto, kar v ženskih pesniških zbirkah najraje poiščemo: lirika ljubezni in materinstva.

Na kratko bi o naših pesnicah lahko povedali tole:

Maria Pawlikowska-Jasnorzewska (1895—1945) je zelo znana poljska pesnica. Njeno subtilno osebno liriko odlikujejo precizna oblika, melodioznost in inteligenca. Bila je sopotnica literarne skupine »Skamander«, ki je dala pečat vsemu poljskemu literarnemu življenju po prvi svetovni vojni. Poleg pesmi je napisala tudi nekaj gledaliških del. Pred Nemci je emigrirala v Anglijo in tam leta 1945 tudi umrla.

Kazimiera Hlakowiczówna (rojena leta 1892) je v svoji poeziji predvsem občutljiva ženska. Prvo zbirko je izdala že leta 1912, potem pa je napisala še več knjig pesmi in dobila zanje več literarnih nagrad. Za nas bo še posebej zanimivo, da je med obema vojnama rada obiskovala Dalmacijo in tu napisala ciklus z naslovom »Dalmatinske variacije«. Izdala jih je v emigraciji v Budimpešti leta 1942. Po poljskih revijah in časopisih lahko bralec še zmeraj sreča njeno ime.

Wisława Szymborska (rojena leta 1923) je ena najbolj nadarjenih pesnic mlajše generacije. Prvo pesniško zbirko z naslovom »Dokler mi živimo« (verz iz poljske himne) je izdala leta 1952 in odtlej napisala še nekaj knjig. Vsaka njena nova zbirka je prinesla nekaj svežega in originalnega v vsebini in obliki. Živi v Krakovu in je urednica za poezijo pri kulturnem tedniku »Życie literackie.«

Małgorzata Hillar je stara trideset let in je prvo knjižico pesmi izdala šele leta 1957, potem pa lani še eno. Obe sta imeli lep uspeh, saj je njena poezija čustveno pristna in oblikovno razgibana.

Julia Hartwig (pesnica iz generacije Szymborske) ima doslej sicer za sabo le eno knjigo, a njena lirika toplih materinskih in ljubezenskih čustev jo je predstavila kot nadarjeno pesnico.

L. K r a k a r